

Nationalpark-input fra øboere

Af Claus Jensen, Strynø, sekretariatsleder for Sammenslutningen af Danske Småøer

I weekenden d. 23-25. oktober mødtes 11 øboere og 1 "fritidsøbo" fra 5 sydfynske øer i Svendborg til en debat om nationalpark i det sydfynske øhav. Det blev ikke til en debat for og imod en nationalpark, men vel mere en debat om muligheder, problemer og udfordringer ved at erklære det sydfynske øhav som en nationalpark.

Deltagerne dækkede vel hele spektret, lige fra konstruktive og nysgerrige skeptikere til tilhængere med stærke naturbeskyttelsesinteresser. Derfor kan dette skrift ikke læses som hverken for eller imod en nationalpark. Det skal læses som et referat af den debat, der foregik i weekenden. Og holdningen er, at selvom der ikke måtte komme en nationalpark i det sydfynske øhav, så er mange af tankerne og idéerne stadig brugbare i en udvikling af området.

Vi diskuterede indenfor de 4 temaer, der er lagt op til: Natur, Friluftsliv, Erhverv og Kultur. Her er bidraget til arbejdet i naturgruppen.

NATUR

Der var overvejende enighed om, at den sydfynske natur på land er en kultur-natur. Altså et landskab og en natur primært formet af menneskets virken. Og at disse naturtyper, såsom strandenge, skal plejes til gavn for såvel fauna som flora. Af samme grund blev det bl.a. foreslået at afgræsning af eks. kreaturer skal have en højere støttesats end blot at ligge en mark ud i græs og så slå det en gang om året.

Pesticidfri og/eller økologisk agerdyrkning skal støttes, men omlægninger skal foregå af frivillighedens vej. Og man kan belønne afgrøder, der kan tænkes ind i vildtplejen. Der bør også være et fokus på digernes tilstand på øerne. Det er i øboernes interesse, at de forstærkes, og øboerne bør have en assistance med dette. I "gamle dage" sørgede lodsejerne, ofte organiserede i digelaug, selv for dette. Men i en fremtid med voldsommere vejr og stigende vandstand, og med færre beboere på øerne, kan dette ikke klares af øboerne alene. Man kan argumentere for, at naturen må tage, hvad den vil og forme kystlinjerne, men det er ikke i øboernes interesse.

Der opstod også en diskussion om man kan regulere på mængden af uønskede dyrearter (eks. mosegrise, rotter) ved at indføre naturlige fjender. Dog blev der advaret, at det kan føre til en ond cirkel, hvor man til stadighed skal ind og regulere.

Der var også et udbredt ønske om at kunne anlægge skov på de små øer.

Men det største diskussionsemne under dette tema var konflikten mellem naturbeskyttelse og den øgede turisme, som jo er en forventet effekt af en evt. nationalpark. For der var enighed om, at naturbeskyttelse og en øget turisme har svært ved at gå hånd i hånd, med mindre der gøres en særlig

indsats for at styre turismen. For nogle deltagere i gruppen var en tidligere markedsføring af havkajakturisme i øhavet et mønstereksempel på, hvordan det ikke skal gøre. At man uden regulering lod havkajakkerne og udlejere boltre sig i øhavet. Og at deres færden i de følsomme naturområder har haft skade på dyrelivet, og at det siden har ført til restriktioner, der så også er gået ud over øboernes færden i området. Derfor skal en nationalpark ikke følges af en massiv markedsføring, slet ikke, hvis faciliteter og strategier for sejlene turister ikke er på plads.

Nedenstående er stikord fra debatten:

Gruppe 1

Pesticidfrit område ("Brand". kompensation, frivillighed)

Plejet natur – Vild natur er kedelig, plejet natur er mere spændende

Skov – ikke plantage

Turisme, stianvisning, spredt udover året, fordele belastningen, infotavler, også om det lokale landbrug, rastepladser, toilet

Hvad skal finansieres?

- Diger? Konflikt i at beskytte kystkulturen, mens andre vil mene, at naturen skal råde
- Stier
- Shelters

Gruppe 2

Forbedret naturpleje på øer og holme, trods en vis afgræsning i dag, så er det ikke nok. Skal støttes.

Bedre mulighed for at anlægge skov

MVJ-ordning, afgræsning skal prioriteres

Øget fokus på vandmiljø

Særstatus for øboere? Fiskeri

Diger

Fodermarker?

Ansatte naturplejere på øerne

Gruppe 3

Ikke nødvendigvis en øget turisme, men en organiseret turisme, der styres uden om sårbare naturområder. I markedsføringen af Øhavet, skal der sendes de rigtige informationer til de rigtige gæster, og de skal sendes til de rigtige steder, jf. eks. med havkajak. Faciliteter skal være i orden
Tænke vildtpleje ind i dyrkning af landskabet, eks. stævningssskov, efterafgrøder som vildtfoder, humusopbyggende afgrøder

Fremme specialafgrøder

Priorité afgræsning frem for braklægning

Tang-dyrkning i Øhavet diskuteres, et uudnyttet potentiale.